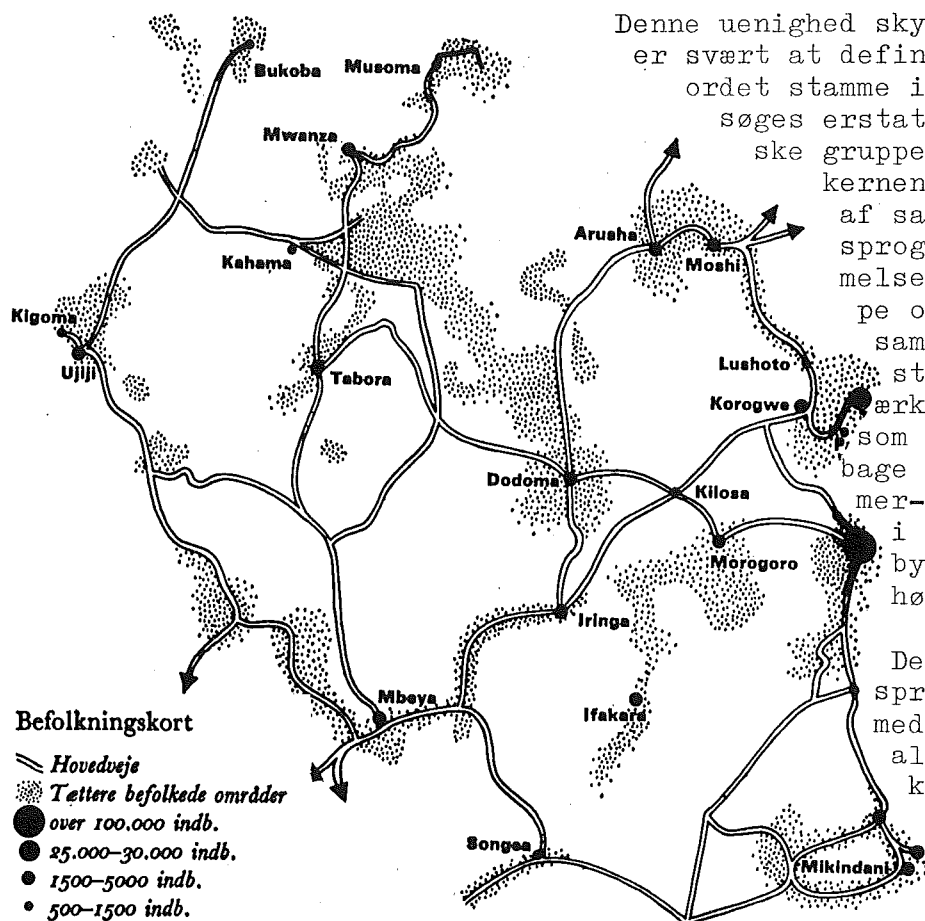

For mange er befolkningsproblemet nøglen til en forståelse af u-landenes fattigdom og dets løsning en uomgængelig betingelse for at hæve indkomsten pr. indbygger. Enkelt sagt går denne opfattelse ud på, at u-landene har for mange indbyggere i forhold til deres ressourcer, og dets befolkning vokser for hurtigt.

I Tanzania er der endnu kun ganske få, som mener, at dette også gælder deres land. Denne manglende interesse for befolkningsspørgsmål skyldes først og fremmest to ting: At landets befolkningstæthed er så lav som 11 indbyggere pr. kvadratkilometer mod f.eks. 170 i Indien (110 i Danmark). Endvidere er man stadig tilbøjelig til at mene at befolkningen ikke vokser mere end med 2,1 pct. om året sammenlignet med 3 pct. i nabolandet Kenya, 2,4 pct. i Indien (og 0,8 pct. i Danmark).

Tanzanias befolkning er på ca. 10.200.000 indbyggere, og dets areal er 940.000 kvadratkilometer. Enhver kan beregne, at dette giver en lav befolkningstæthed. Men befolkningen er ujævnt fordelt og store dele af landet er ikke direkte anvendeligt til beboelse. Der føles derfor i visse egne af landet, f.eks. ved Kilimanjaro, en mangel på jord. Med store befolkningsflytninger og især med ændrede dyrkningsmetoder kan landet rumme mange flere mennesker end i dag.

Den lave befolkningstæthed og mulighederne for en befolkningsekspllosion gør, at man kan tale om en afrikansk befolkningssituation. Det samme gælder for befolkningens opdeling i stammer - for Tanzanias vedkommende nævnes som reglen 120. Nogle vil hævde, at der "kun" er 80, andre at der er flere end 120 stammer.

Denne uenighed skyldes, at stammebegrebet er svært at definere, rent bortset fra at ordet stamme ikke altid er vellidt og søges erstattet med folk eller etniske grupper. I virkeligheden er kernen i begrebet en følelse af samhørighed, støttet af sprogfællesskab - en fornemmelse af at tilhøre en gruppe overfor de andre. Denne samhørighed kan i visse stammer støttes af en stærk politisk organisation, som kan gå århundreder tilbage i historien, andre stammer - og det gælder de fleste i Tanzania - er løst opbygget med mange lokale høvdinge.

Der er mange forskellige sprog i landet, men de er med meget få undtagelser alle bantu-sprog, og det kan tit være svært at afgøre om de alle er selvstændige sprog, eller om de blot er dialekter.

Hvis man færdes på strøget i Tanzanias hovedstad, Dar-es-Salaam, (navnet betyder fredens by) møder man en broget vrimmel af forskelligtartet folk, arabere, indere, sikh'er, europæere, samt sorte og brune afrikanere klædt i europæisk tøj, jakke, vest og slips, side om side med stammefolk fra det indre af landet, prydet med ørenringe og med stærktfarvede tæpper over skulderen.

som det eneste klædningsstykke. Og medens fornemme biler glider afsted forbi mindre fine cykler og larmende scotere, kan man se sådan et par stammefolk fra højlandet stå støttet til deres spyd, ventende på at komme over for grønt lys.

Mod nord, på grænsen til Kenya, ligger Kilimanjaro, hvis skyindhyllede top kan ses milevidt omkring. Af denne kæmpes vulkantoppe Mawenzi og Kibu, er den sidste den højeste (6000 meter), og dens udslukte krater er 2 km. i bredden og 200 meter dybt. Heroppe på Kilimanjaros sydskråninger træffer man Tanzanias andelsbønder, Chaggaerne, der for mange år siden har optaget den europæiske andelstanke i forbindelse med dyrkning og afsætning af kaffe. Efter helt moderne metoder dyrkes her den fine Arabica-kaffe. Chaggafolkets leder er den dygtige høvding Marealle 2. I hans faders tid lå man endnu i stadige stamme-fejder med naboerne og røvede kvæg fra hinanden. I dag er der kun hudfarven til forskel mellem en chagga og en dansk landmand - og huden er kun et ganske tyndt lag,

Men i de samme egne, finder man den store modsætning, de kvægavlende masaiere i deres grenindhegnede bomaer (landsbyer). Her ligger hytterne i en kreds omkring pladsen, hvor kvæget drives sammen om natten. Indtil nu har masaierne, der er meget stolte af deres krigeriske fortid, nægtet at tage imod den moderne civilisation, og endnu i dag træffer den besøgende på unge moraner (krigere), der malede og fjerprydede med lange spyd i hænderne er på vej til at udføre bedrifter.

Idag er krigernes bedrifter løvejagt, hvor løven skal nedlægges i nærkamp. Tidligere var det kvægrov og overfald på andre stammer. Her anser man fortsat kvæg for at være den eneste rigdom, der er værd at eje, men det anvendes ikke til kødforsyning.

Det er kapital, og man lever af mælk blandet med frisk tappet blod fra levende kvæg. De to folk, masaierne og chaggaerne, symboliserer Tanzanias fortid og fremtid. Hvis der ingen ændringer sker, vil masaierne i løbet af få år kun være en turistattraktion, der ligesom Fanøkoner og tidligere Amagerbønder, mest er til glæde for den fremmede, medens det øvrige Tanzania vil gå i chaggaernes fodspor.

Tre unge masai-krigere, „moraner.“

En masai-boma.

I skolegården. Der er lige så mange repræsentanter for stammer, som der er personer på billedet.

Den talstærke stamme i Tanzania er sukuma. Denne stamme tæller lidt over en million, og af andre store stammer kan nævnes nyamwesi, ha, makonde og gogo. 95 pct. af den sorte befolkningsgruppe regnes til bantufolket, de egentlige negre, medens resten enten er efterkommere af den oprindelige befolkning, (der var mørke, men ikke negre) eller hamitter. Herudover bor der ca. 20000 europæere af henved 30 forskellige nationaliteter, og 120000 asiater (arabere, indere, o.s.v.).

Når en ung mand gifter sig, kan han bede om jord, enten i samme landsby eller en anden. Hans fars jord vil kun kunne gå i arv til en søn, medens dyrene vil blive delt mellem børnene. På denne måde bliver gårdene ikke delt, men fortsætter som reglen i et samlet areal.

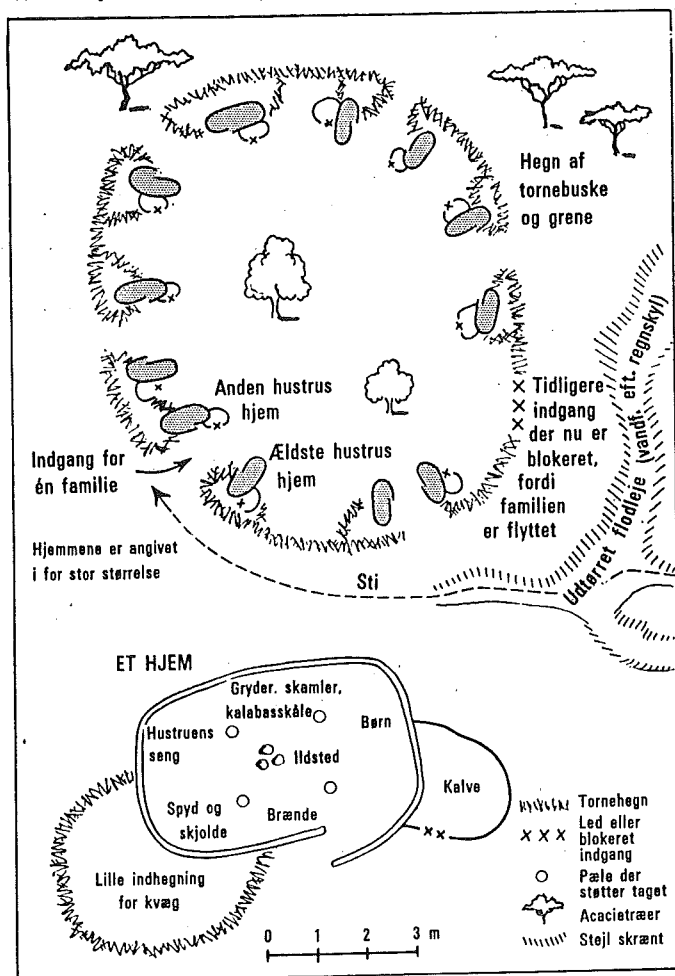
Der er meget arbejde at udføre. Ikke blot skal jorden hakkes, sås, holdes fri for ukrudt og ophøstes, dyrene græsses og vandes, men mange ting skal samles ind fra busklandet, materialer til kurve, tandbørster, håndtag til hakkerne, træ til brugsgenstande, snørrer, stolper, honning og bivoks, gummi arabicum (der kan sælges). Sås der ris eller grøntsager, skal jorden vandes i de tørre uger mellem december og februar. Igennem hele tørtiden skal kvæget flyttes til vanding eller bedre græsning, i de lavtliggende dalstrøg. Sukumuland omfatter ikke miombo-området mod vest eller det mere tørre Masailand i øst. Men folket har mange ting til fælles med Nyamwezi-folket i Tabora og den vestlige del af Tanzania. Sukumaerne bor på den tørre højslette, men ikke i de meget tørre områder, hvor vandforsyningen er for ringe til deres form for tilværelse.

MASAIERNE.

Masai-folket bor i det tørre kileformede område mellem Kilimanjaro i øst og Manyarassøen og Rift Valley mod vest. Deres livsform passer godt til de lokale forhold. Opdyrkningen af jorden betragter de som langt under deres værdighed. Den vil også være umulig at opdyrke i langt største delen af området uden kunstig vanding. Bedre end de fleste andre folk har de med held tilpasset sig nogle af de vanskeligste forhold i Afrika.

Skønt de er nomader, betragter de fleste masai-familier en bestemt del af landet som deres hjem, det sted de vender tilbage til. Mønstret for deres bopættelse dikteres af nødvendigheden af at finde græsning til deres dyr. Den nødvendige regnmængde for græsningen har forbindelse med højdeforholdene.

En familie kan eje 150 stykker kvæg, enkelte har 500. Da et bosted bruges af en til tolv familier, kan det blive et problem at finde og bevare græsning for alle dyrene år efter år. Foruden kvæg ejer masaierne også får, geder og æsler.

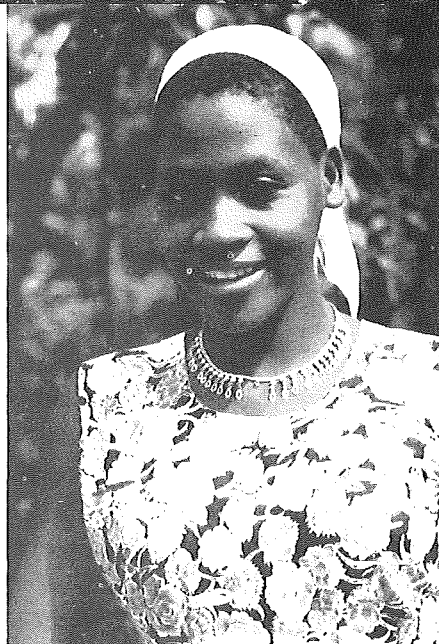
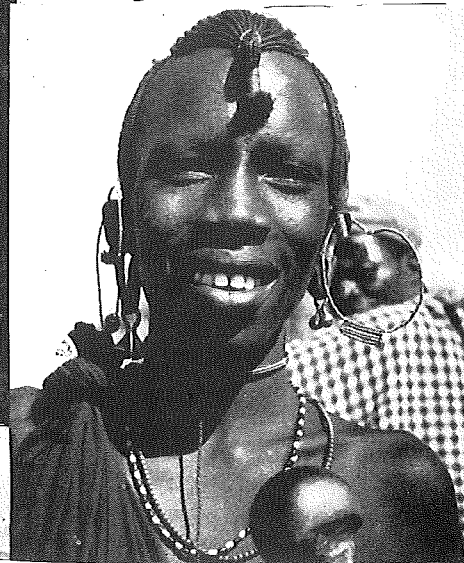

Enhver enkaug eller kraal er beskyttet ved et højt tjørnehegn af buske hentet fra savannens kratbevoksning. Dette beskytter mennesker og dyr mod løver om natten. De tynde grene, der danner husets skelet, hentes også i krattet og bliver flettet på en bestemt måde, hvorpå de bliver tækket med græs, der dækkes med ler og gødning. Mændene skærer grenene både til hegnet og huset, men huset bygges sædvanligvis af kvinderne. Tegningen viser hvordan bostedet er indrettet. Hver familie har sin egen indgang til enkaug'en, og da en mand som reglen har mere end en kone, anbringer den første kone sit hjem til højre for indgangen og den anden kone sit hjem til venstre.

Masaierne har en meget stærk stammetradition. Hvert medlem har sin rolle og sit arbejde. Kvinderne sørger for malkning og byggeri samt passer hjemmet. Mændene har ansvaret for kreaturerne og forsvaret. Skønt tilværelsen forandre sig, og nogle masaiere nu går i skole, er den traditionelle stammeorganisation stadig stærk og har an-

Tanzania 69

Bill. nr. 1 viser en masaipige fra det nordlige Tanzania. Bill. nr. 2 Her ser man en ung masai med sin kastekølle. Bill. nr. 3 Her er man i- gang med at tappe blod fra kvæget, og dette sker ved hjælp af en sær- lig pil. Blodet blandes med mælk, hvorefter det drikkes. Bill. nr. 4 vi- ser et kig ind til en chaggafamilie, i nærheden af Kilimanjaro. Bill. nr. 5, 6 og 7 viser tre tanzanianske kvindetyper.

(Foto: Mellemfolkeligt Samvirke)

svaret for hvert enkelt medlem og hans eller hendes opdragelse.

Der findes ikke ugifte kvinder i masai-samfundet. Børn bliver betragtet som en velsignelse, og der er for en familie mere arbejde, end en enkelt kvinde kan overkomme. Hvis hans far ønsker det, kan enhver ung mand blive kriger eller moran, når han er gammel nok, til at indgå i aldersgruppen. En aldersgruppe dækker flere år og medlemmerne har derfor forskellig alder. Når en ny gruppe unge er parat til at overtage krigerskabet, trækker den eksisterende aldersgruppe sig tilbage, og mange bliver stamme-ældre. Aldersgruppen dækker hele masai-stammen, ikke blot en enkelt landsby, og broderskabet i en aldersgruppe varer hele livet. En mand kan altid søge tilflugt hos dem, der har været hans kammerater, når han senere rejser gennem landet. Disse unge mænd der udgør krigergruppen, indgår normalt ikke ægteskab, førend den ny gruppe er dannet, de lever det meste af tiden borte fra bostedet, beskæftiget med at flytte kvæget, og forfølge og dræbe løver eller andre dyr, der truer hjordens sikkerhed. Deres midlertidige bosted hedder en manuatta. Mødre og søstre har lov til at følge med dem noget af tiden.

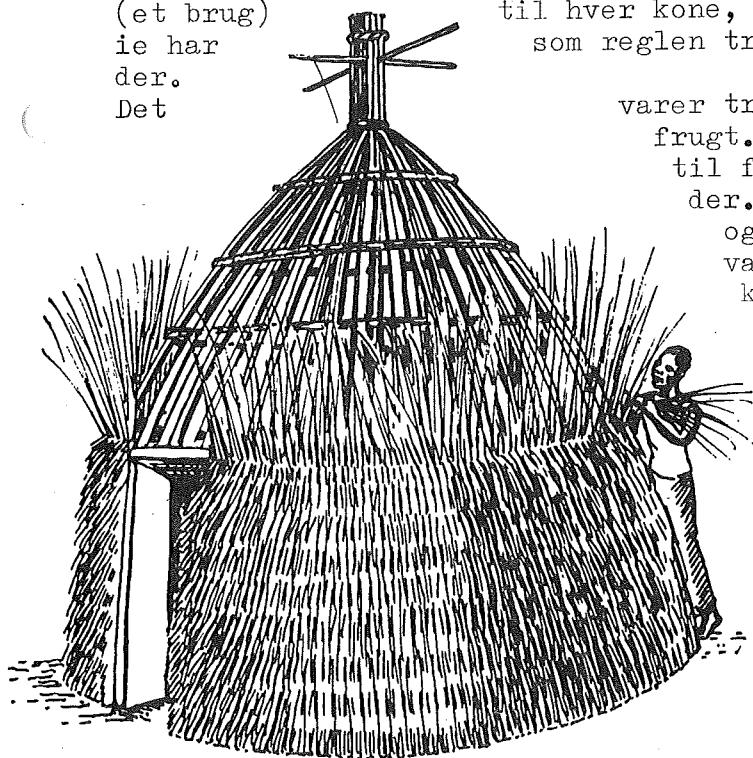
Når de har dræbt et dyr, plejer de unge moraner at drikke det friske blod lige fra dyret.

C H A G G A E R N E .

Nedbøret er størst hvor bjergene hæver sig over det østafrikanske plateau. Et sådant regnrigt område dækker de lavere skråninger af Kilimanjaro's område. (Mest regn modtager de sydlige skråninger).

Chaggaerne har ryddet Kilimanjaro's lavere liggende skråninger, for at kunne dyrke bananer og kaffe som salgsafgrøder. For at være mere nøjagtig dyrker chaggaerne to slags land. Markerne med de dårlige afgrøder, deriblandt majs ligger på de lavtliggende skråninger lige over savanne-sletten, længere oppe af bjerget ligger kihamba-landet, hvor chaggaerne bygger deres huse, planter deres bananer og kaffe og holder kvæg.

Denne fordeling betyder meget arbejde, for kvinderne må hente græs på sletten, de må skaffe brændsel fra skovene eller busklandet. Manden i familien rydder jorden, bygger hus og køkken, passer salgsafgrøderne og vandingsgrøfterne. I gamle dage, da han havde mere end en kone, ejede han som reglen en kihamba, (et brug) til hver kone, og der havde hun sit eget hus. En familie har som reglen tre til fire stykker kvæg og omkring lo ge-
Der.
Det

Chagga hus under opførelse

varer tre år inden en nyplantet bananpalme bærer frugt. Bananerne bliver brugt til at spise og til fremstilling af øl. De bruges også som foder. Bananpalmens stængler er meget saftige og gives til staldkvæget. Herved sparer man vand, men det betyder, at stænglerne ikke kan bruges som dækmateriale for kaffebuskene. Kihamba-jorden ejes af familien. Den kan deles mellem sønnerne, eller ifgl. ældre lov, overgives til den yngste søn. Det var sædvane, fordi man mente, at de ælste børn bedre var istand til at skabe deres egen kihamba, når faderen døde. I Moshu-Arusha distriktet er regnen ikke fordelt over hele året som i Østafrika's største bananområde, Buganda i Uganda. Den er afhængig af monsunvindenes bevægelser, og i de tørre sæsoner fører chaggaerne derfor vand fra Kilimanjaros smeltende sne, gennem grøfter for at vande banantræerne og ind imellem kaffebuskene